

ВІЧНИЙ ДВИГУН

Пустунчику завжди важко було сидіти на місці. Він любив зміни. Весь час грати в одну, навіть найулюбленішу гру, йому теж набридло. Пустунчик щоразу вигадував собі нові заняття і захоплювався новими справами. Здавалося, він ніколи не втомлюється. Друзі називали його «вічний двигун» і жартували, що, мабуть, коли Пустунчик був дуже малий, він проковтнув надпотужні батарейки.

Пустунчику було приємно це чути, але насправді він міг інколи довго байдикувати і нічого не робити. Це був час, коли заряд «батарейок» тимчасово слабшав, і Пустунчик нудився, не знаючи, чим себе зайняти.

Непосидючий Пустунчик зовсім не розумів задоволення від тихого відпочинку. Як можна годинами сидіти та дивитися на річку, малювати або читати книжку? Як це — не бігати, не стрибати, не шукати пригод, якщо видалася вільна хвилинка? Якщо хтось сидить або лежить та нічого не робить, мабуть, йому не добре, він захворів!

Але Пустунчик бачив на власні очі, що Розумник любить відпочивати спокійно. Йому не нудно лишатися на самоті, Розумник завжди знайде собі якесь тихе заняття і навіть встигає робити більше всляких справ, ніж Пустунчик та Лапуня разом узяті.

Пустунчик дуже дивувався, як так виходить? Хто ж з них відпочиває краще? В кого «батарейки» потужніші?

— Кращий відпочинок в того, — сказав Розумник, — хто встигає і посидіти, і побігати, і пострибати, і почитати, і добре спить після активного дня. Здоровий сон – дуже корисний для відновлення сил!

— А я не люблю спати, — зітхнув Пустунчик. — Коли день цікавий, багато справ, спати зовсім не хочеться. Лягати спати — тільки марнувати час! І, навпаки, якщо довго спиш, то вже й вставати не хочеться: лежиш, нічого не робиш, марнуєш час. Замість сну можна встигнути зробити стільки цікавого!

— Вічний двигун! — посміхнулася Лапуня. — А коли ж «перезаряджати», якщо зовсім не спати?

— А що – уві сні?

— Звісно, уві сні! Коли спиш, сили відновлюються.

— Справді так, — додав Розумник. — Але Пустунчик добре помітив звичку людини до одного стану. Коли надто довго сидиш або лежиш, то вже й вставати не хочеться, тіло зникає до спокою та стає слабшим. А коли надто довго бігати, вже й заспокоїтися важко. Звичка — велика сила. Якщо хочеш, щоб твій організм працював досконало та сил вистачало на всі справи, треба час від часу змінювати заняття. Найкорисніший відпочинок після довгого сидіння за партою — активний рух, спорт, ігри. А коли набігався, краще знайти якусь спокійнішу справу. Я люблю просидіти за книжками, почитати наш журнал "КОЛОСОК" кілька днів поспіль, мені з ним ніколи не нудно. Я навіть забуваю, що треба виходити на вулицю, дихати свіжим повітрям, тренувати не лише мозок, а й усе тіло! А це – погано...

— А Пустунчик може тиждень поспіль бігати та стрибати, без сну та без відпочинку, аби йому тільки їжу приносили! — підхопила Лапуня. — Він встановив би рекорд «вічного двигуна»! А потім тиждень лежав догори пузом, відпочивав, нічого не робив і встановив інший, найлінійіший рекорд у світі!

— Так, я міг би, — скромно запевнив Пустунчик. — Але це не корисний рекорд. Краще я спочатку пострибаю, потім трохи полежу, а потім ще трохи... погуляю або почитаю... Я тепер придумав, що робити! Гайда зараз на вулицю! На пошуки корисного відпочинку! Вперед!!

Передплатний індекс 89454

Головний редактор:

Дарія Біда, тел.:(032) 236-71-24,
e-mail: dabida@mis.lviv.ua

Заступник головного редактора:

Світлана Вольська,
e-mail: svitlana300@gmail.com
Дизайн і верстка Марина Шутурма

Підписано до друку 22.02.13,
формат 60x84/8.

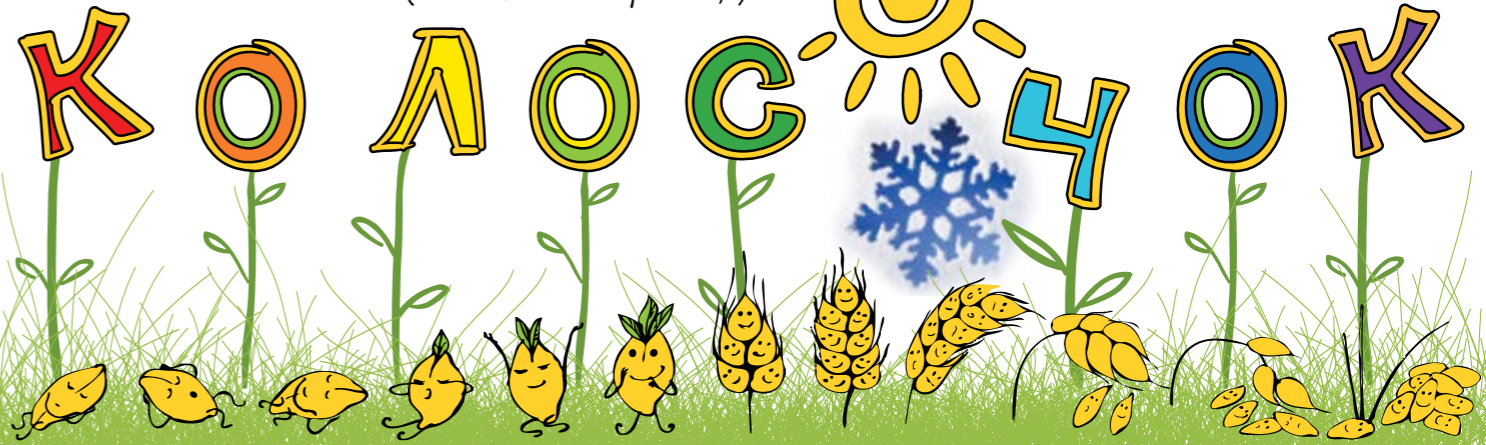
Друк офсетний. Наклад 12 000 прим.
Адреса редакції: 79038, м. Львів,
а/с 9838. Надруковано в друкарні
ТОВ "Видавничий дім „УКРПОЛ“.

Юний агроном

(твое ім'я та прізвище)

№32/2013
ГРУДЕНЬ

НАУКОВО-ПОПУЛЯРНА ТЕМАТИЧНА ПРИРОДНИЧА ГАЗЕТА ДЛЯ РОЗУМНИКІВ І РОЗУМНИЦЬ

СНІГ НА ПОЛЯХ

„Сніг на полях – хліб у засіках“. Це давнє народне прислів'я дуже точно вказує роль снігу в землеробстві. Причому торішнього снігу! Відомо, що температура ґрунту, його вологість, хімічний склад, структура, насиченість мікроорганізмами мірою залежать від товщини і властивостей того снігу, що покривав її взимку. Особливо велику роль „торішний“ сніг відіграє в посушливих областях, де він нерідко є основним джерелом запасів вологи, необхідних для росту рослин.

НАРОДНІ ПРИКАЗКИ

Запитай у дорослих, як вони розуміють такі приказки.

Чи погоджуєшся ти з такими приказками?

- Боятися, як торішнього снігу.
- Було стільки користі, як із торішнього снігу.
- Потрібний, як торішний сніг.

ОСОВНУЧОК РОЗУМНИКА

Меліорація – (від лат. melior кращий) — поліпшення властивостей ґрунтів. До меліорації належать осушення й зрошення земель, регулювання річок і поверхневого стоку вод, закріплення пісків і ярів тощо.

СНІГОВА МЕЛІОРАЦІЯ

У засушливих районах затримують сніг на полях: збирають у валики, ущільнюють його катками, залишають на полі високу стерню, створюють стерньові куліси з соняшнику або гірчиці, на посівах озимих ставлять щити. Завдяки цьому селяни додатково збирають багато тонн зерна і іншої продукції землеробства.

Райони із стійким і могутнім сніжним покривом снігозатримання не потребують. Там інші клопоти: щоб сніг скоріше розтанув, а рослини, що розвиваються під снігом, не постраждали від намокання і випрівання.

Сніжний покрив – це не лише величезний запас вологи, але і гігантська ковдра, тепловий прошарок між землею і повітрям. Навіть дуже тонкий шар снігу оберігає ґрунт від промерзання, бо пухкий сніг містить повітря, яке є поганим провідником тепла.

ЧОМУ СНІГ СЛИЗЬКИЙ?

Дуже важлива для людини властивість снігу – він слизький. Тому засніженою дорогою сани рухаються і швидко, і легко. Ковзання по снігу на санях потребує в 10 разів менше енергії, ніж пересування на колесах.

Сніг слизький тому, що при натискання саней або лиж верхній шар сніжного покриву тоне і з'являється плівка води – своєрідне „мастило“. Тому ковзання залежить від температури снігу і від швидкості саней.

ДИВОВИЖНО, АЛЕ ФАКТ!

На ковзанах ти ковзаєш не по льоду, а по воді! Леза ковзанів тиснуть на лід, і він перетворюється на воду під дією ваги твого тіла. Саме тому на ковзанах так легко рухатись, адже вода виконує роль мастила.

ЗАПИТАННЯ ВІД ЛАПУНИ

Чому сніг скрипить?

Сніг скрипить тільки в мороз. Переконайся, що скрип змінюється залежно від температури повітря – що міцніший мороз, то вище тон скрипу. Є люди, які можуть оцінювати температуру повітря на слух, за змінами в характері скрипу снігу!

Скрип снігу – це шум роздавлених дрібних кристалів снігу. Вони такі малесенькі, що звук від кожного нечутний для людського вуха. Але разом їхні голоси утворюють справжній скрип-хор!

ЛАБОРАТОРІЯ ПУСТУНЧИКА

1. Поклади в одну скляночку шматок льоду, а в іншу – грудочку чистого снігу.
  2. Порівняй колір снігу і льоду. Використай смужки паперу білого і синього кольору.
  3. Порівняй смак і запах.
  4. Поклади картинку під грудочку снігу і пластинку льоду. Зроби висновок про прозорість.
  5. Поклади крижинуку на дерев'яну дощечку. Вдар по ній. Що станеться? Зроби висновок про крихкість.
  6. Подивися на сніг і лід у скляночках. Що сталося? Як впливає тепло на сніг і лід?
- Заповни таблицю.**

	Властивість	Сніг	Лід
1.	колір		
2.	смак		
3.	запах		
4.	прозорість		
5.	крихкість		
6.	дія тепла		

КАНОСИ ПУСТУНЧИКА

Пустунчик витер на дощці деякі слова. Допоможи відновити текст.

Сніг _____, а лід _____. Сніг і лід не мають _____.
Лід _____, а сніг _____. Сніг _____, а лід _____.
За кімнатної температури лід _____.

Слова – підказки: білий, безколірний, смаку і запаху, прозорий, непрозорий, пухкий, крихкий, тоне.

